

Periscop

VASILE
IGNA

doară zboară ușoară pogoară
 doboară afară se strecoară
 domoală goală sfială
 doară în prima vară
 doar a mia oară
 doară pe din afară
 doar la școala primară.

Contents

Vorbitul în limbi	9
Geometrie: Q.E.D.	25
Pod.	26
Tomografie	28
Ecuație	30
Calendar	31
Lentilă	32
Desen	33
Dicționar	34
Copyright	35
Rapsodie	37
Somn	39
Se uită tot timpul.	41
Genealogie	43
Castorul	44
Silogism	46
Pământ sterp	47
Apus întârziat	49
Metopolis	50

A-simetrie	51
Bizantină	52
Cat walk	53
Repetiție și fixare	55
Periscop	59
Time out of time	61
Elegie nouă	62
Teatru	64
Masca lui Newton	66
Laboratorium	74
Diminuendo	75
Apocalypsis	76
Omphalos	78
Scrisoare de pe margine	80
Arhivă	82
Deal	83
Potecă spre cimitir	84
Calendar Perpetuu	87

Vorbitul în limbi

„J'aime trop les mots pour le gaspiller“
(René Char)

1.

*Dacă mă recunoști, dacă-mi știi numele înseamnă
că înțelegi ce spun. Numește-mă totuși
din nou spre a mă convinge că eu sunt acela
și că ceea ce ți se pare de neacceptat nu e o
fractură logică ci un impas al sintaxei.
După cum numele prenumele ocupația nu sunt
decât niște biete corăbii cu parâmele putrede
trei gunoieri ce cotrobăie în tomberoanele
mucegăite ale identității.
Precum motanii-homeless, au pupilele mărite
și rătăcesc în același tunel
umed alunecos amestecând preludii și extaze
ninsori proaspete și dezghețuri morocănoase.
Și mor pe rând ruinați de plăceri clandestine.
Sunt sigur că dacă unul va învia va ține în palmă
un Tratat minuscul din care o să picure rumegușul
auriu al unor litere scrise în oglindă.
Am dovezi am martori am presimțiri
a fost o vară cumsecade
o toamnă plină de păcate
s-ar putea să fi fost ultimele.*

Mi-ar fi plăcut ca trupul tău să rămână un năvod
pescăresc, o plasă de cartofi cu ochiurile rare
care să nu oprească răsuflarea celor morți
să nu tulbure marșul triumfal al fanfarei
municipalității.

O cât de aproape ți-ar fi fost atunci Marsilio și
Porphyrios Ludwig Berenice și Roman Melodul
cum s-ar fi strecurat ei prin cele șapte vămi
până aproape de creștetul tău.

Și cum ți-ai fi pus Doamne plugul să are
în pământul invadat de buruieni și ciulini de pe frunte.
Cum ai fi dat apoi brazdele la o parte să faci loc
cercului tău a cărei circumferință e peste tot și niciunde.
Și poate că atunci ți s-ar fi umplut pivnițele trupului de
sudoarea exilaților de gramatica lor coruptă de vicii și frică.
Iar noi am fi numărat din două în două
degetele îngerilor și am fi sorbit din palma lor
licoarea gelatinoasă a vâscului
tulbure ca fierea, neagră ca sclipirile fierului.

3.

Era cinci dimineată. Anticipația fusese abolită.
Sub radiografia sustrasă
din arhiva celei scria simplu:
nu e nicăieri, *nullibi esse!*

Mari sunt minunile Tale, Doamne, spuse,
și pe măsură ce se lumina de ziuă trupul i se
înșuruba în craterul filiform al unei

trompe de fecioară, gazdă a vi-zigoților.
Când trecu de amiază, inima despicață în două
se înfășurase în jurul sternului
precum odinioară platoșa lăcustelor cu păr de femeie.
Deznoadă cuvintele, apucase să spună,
și din cartea cu pagini cât
unghia începură a bolborosi literele,
ca dintr-o trâmbiță strâmtă se răsfrângeau,
ia-le înghite-le gura ta va fi dulce și sămânța lor
va încolți dincolo de moarte.
Nu te uita la capul lor cât gămălia
sau cât oul de dinozaur
ele sunt suveicile ce Țes un covor de urzici
pe care poezii se tot roagă
până ce genunchii lor ajung să fie ruina
unui tron de pe care se ridică Zeul.

4.

E limpede că logica se războiește cu logica și
doar întâmplarea face ca poezii să fie muritori.
Nicio propoziție cu sens nu va putea
lua în serios surpriza altei concluzii.
Când moare un poet se face întuneric
dar silabele luminează inima unui astru vecin,
ca niște așchii din rindeaua lui Iosif.
Asemenea cucului, se strecoară în cuibul străin
și înmugurește vreascurile sigilate cu saliva privighetorii.
Se lasă ademenit de capcanele luminișului
de puținul untdelemn din candela nopții.
Și pune o întrebare și răspunsul la întrebare pune
o întrebare și întrebarea pune o altă întrebare.

Până ce nu mai rămân nici răspunsuri nici întrebări
și nici poetul nu mai poate spune ce întrebare
s-ar mai putea pune acolo unde
nu mai e nicio întrebare. *Non esse.*
Pe drumul logicii, îngustul,
gramaticile negociază cu cel de pe urmă,
Augustul.

5.

Peste granița dintre consecințe zboară o bufniță
cu cioc galben: subiectul unei propoziții
cu predicatul multiplu.
Un metru de Dulgher se desfășoară de la sine
și măsoară înălțimea acoperișului, lățimea ferestrelor.
Ochii se caută unii pe alții și împrumută
vederea oblică a Străinului.
Ce departe e totul! Ce aproape e totul!
Nu se mai miră de nimic
umbra oaspetelui se retrage pe neașteptate,
după colțul străzii un fus toarce singur
din caierul de câneapă abia melițată.
Se apropie de casă
casa arde ca un opaiț de lut
acolo a locuit și el cândva.

6.

Ceea ce se oglindea în ochii ei nu
se putea dezvălui iar consecințele
erau simple presupuneri necuviincioase.

Înmulțirea unui talant neprimut.
În realitate, Ea avea brațele lungi și fragile precum
pojghița unui lac abia înghețat. Cu un veac în urmă
cu ele ar fi putut redesena hărțile lumii.
Azi se mulțumește cu câmpiile din vise
cu pădurea desfrunzită și cu jivinele vâdate de alții.
Cu auriul și violetul protocolar al nopților
în care cuvintele au același înțeles
aceeași invariabilă pudoare.
Înmuguresc tuberculi insomniaci
ai horoscopului.

7.

Avea carnea fragedă carpocapsa pomonella
viermele mărului, ochii îi sclipeau
ca sămburii copti, străluceau de o lumină neagră.
Acum mi se poruncește să am răbdare
sapă, sapă mi se repetă, acceptă că e treaba fizicii
să te să convingă că nu există axiome
ci doar calcule ce cresc unele din altele.
Precum răbdarea din cadența egală a zilelor.
Precum brazda în urma plugului așteptând o sămânță
cu mugurii orbi și febrili ca un sfârc de fecioară.
Mai apoi sosesc și alte adevăruri însă niciunul nu
sapă atât de adânc precum
viermele mărului
șarpele famelic al Livezii dintâi.

*S-a trezit din vis când visul era la început
și trupul mai curgea ca un Soare de plasmă
dezvelind orizontul. Și orizontul
își deschidea fereastra și ușa
în plin întuneric.
Pe furiș, precum pleoapa unui motan amnezic.
Unul care mereu uita
să se trezească: poate e prea fericit, poate e mort.
Fericirea are mii de metafore
la îndemână, dar nicio propoziție întreagă.
Are picioarele scurte și spinare de leu.
E ca un râu
în vârf de munte, curgând în sus spre un cer atroce.
Doamne, un talant mi-ai dat și eu l-am ascuns sub pământ.
Îmi spui că pierderea e cu dobândă, dar
iconomia Ta e mereu aceeași, nimeni nu riscă
în plus
pentru o miză mai mică decât viața.*

9.

*Să cred că toate limbile sunt odioase pentru
că spun mai puțin decât pot eu înțelege?
O sintaxă invalidă ajută șarpele să iasă din ascunziș
și să înainteze voinicește în praful drumului.
Ce urme vor fi șterse chiar azi, iar mâine
vor crește la loc, din moment ce nu poți da șarpelui
două porecle care să sune la fel?
Știu că surprizele sunt excluse, dar eu
abia dacă o să-mi mai amintesc*

*numele lui de botez, cel în care azi se strecoară
literele aproape viului. Și atât de mincinos
va fi adevărul acestui nou nume
încât voi uita toate faptele bune și voi trece
fluierând pe lângă gardul ce mărginește
Grădina oarbă. Și voi zbura cu un zmeu de hârtie
spre mijlocul Insulei verzi.
Și voi ignora drumul pieziș al racului spre
izvoarele Râului, etica lui umilă și păgubitoare.*

10.

*Cred că aroganța lui nu se încheiase atunci.
Doar că nu avusese timp să meargă mai departe
și poate că nici locul acela nu l-ar fi primit
dacă ar fi îndrăznit să se îndrepte spre el.
Se priponise prea mult pe două picioare
și prea des întorsese capul, fără a-și răsuci
trunchiul, mulțumindu-se cu o privire peste umăr.
Zburase sau doar i se păruse că zboară?
Vorbise sau doar își închipuise că vorbește?
Acum, număra în gând. Apoi transcria
numerele pe mici bucăți de hârtie cu pătrățele.
În fiecare pătrățel desena un număr și
de îndată îl împreuna cu câteva litere.
Apoi le privea stânjenit de înghesuială
și de bizareria cu care literele priveau
spre cifrele slăbănoage, cu brațele ieșind
din mânecile ca niște pânze de corabie.
Nu știe nimeni care din vorbele lui s-ar fi
potrivit pentru a marca diferența dintre drumul*

Respect pentru oamenii și lucrurile

pe care mergea și cel deja încheiat.

În fiecare părea că stăruie îndrăzneala și se ascunde teama că ar putea trece o punte și nu va reuși să se întoarcă înapoi.

Și poate că ceea ce gândea era adevărat dar că niciodată nu exprimase adevărul prin cuvinte asemănătoare. Și nici nu știuse dacă fusese vorba de adevăr ori de diagnoză.

Și nu avusese destulă îndemânare pentru suplețea cam trivială a cifrelor. Apăruse bunul simț.

Scosese faptele din joben și le arătase publicului.

Și ele puiseră ca o iepuroaică zeloasă.

Acum, dacă tot venise iarna și acoperise drumurile cu troiene era de ajuns să descifreze lumina din irisul lupilor.

Dacă lupii existau s-ar putea să existe și el și să vâneze aceleași jivine fără de apărare.

11.

Ar fi putut să tacă și despre asta, dar fusese prea obișnuit să vorbească cu lucrurile de care îi era frică.

Doar că atunci nonsensul avusese sens iar el văzuse granițe peste tot chiar și acolo unde se întindea Oceanul ori arhipelagurile inflaționiste ale Cerului.

Și vorbise cu silabe alcătuite din umbrele unor litere proiectate pe un ecran vălurit.

Și se sprijinise de ele ca de balustrada treptelor ce coboară în mormântul nepecetluit din Betania.

Apucase să considere drept stupidă

compasiunea unui trib alcătuit la întâmplare dar nu se dumirise ce se întâmplase cu corectitudinea sintactică cu vidul ce se întinde între vorbă și răstălmăcirea ei.

Oricum, dicționarul său fusese rudimentar nu trecea dincolo de strămoș-bărbat-femeie-copil.

Ca și cum fiecare ar fi purtat în palmă un ou cu gălbenușul nefecundat.

Sau o oglindă în care nu pătrundeau decât razele crepusculului.

Până în ziua aceea judecător fusese spiridușul ce se înghesuisese între ramele strâmte ale minții, unde silabele alunecau pe patinele inegal ascuțite ale logicii.

Iar ochiul lui se deschidea mereu înăuntru ca al orbului Clarissimus ce vedea doar cu sunetele, cu pâlnia fluidă a muzicii.

Și câteodată cu ecoul plânsului dinaintea nașterii, murmurul amniotic.

Curând, în orbitele ochilor săi se va coase lentila periscopului ce ar putea să descompună umbra mocirloasă a rimelor. Popasul *human friendly* al bumerangului.

Dar nu și murmurul lui, nu și împerecherea incestuoasă a sunetelor.

Pe acestea le desfăcuse bucată cu bucată, neuron după neuron, dendrită după dendrită.

Și se judecase cu ele în Tribunalele căptușite cu papură ale nonsensului. În obscuritate.

Unde în loc de una mereu răsăriseră două mereu acțiunea era egală cu reacțiunea, deoarece el învățase să înțeleagă nu să clarifice.